

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Iri Isii na Atọ

N'ofe Eserese Miller: Islam, Ikpe Nnyocha, na Nnwale Ikpeazu

Jeff Pippenger

2024-01-27

A gwara anyị na, “Chineke duziri uche William Miller n’amụma dị iche iche ma nye ya ihè dị ukwu banyere akwụkwọ Mkpughe.” Akụkọ ihe mere eme nke e si kpọpụta ya n’ime ya gbochiri Miller ighọta “ihè dị ukwu” ahụ dị n’isi nke iri na abụọ, iri na atọ, iri na isii, iri na asaa, na iri na asatọ nke Mkpughe, n’ihi na isi ndị ahụ kowara ọrụ alaeze amụma ndị ọ na-apughị ihu site n’onodu ya n’akụkọ ihe mere eme.

Ihè e nyere Miller n’akwụkwọ Mkpughe bụ banyere Nzuko-nsọ, Akàrà, na Opì; ma ọ bụ Opì atọ ikpeazu ahụ, ndị a kowara dị ka “Ahụhụ atọ,” ka e sere n’elu tebụl abụọ Habakkuk. “Ihè ukwu” e nyere Miller n’akwụkwọ Mkpughe gbasara ọrụ Islam n’amụma Akwụkwọ Nsọ. Ma ọbuna “ihè ukwu” ahụ ka e ji oke onodu akụkọ ihe mere eme nke oge ya tụọ.

“Nzuko-nsọ asaa nke Eshia bụ akụkọ ihe mere eme nke Nzuko-nsọ Kraist n’udi ya asaa, n’ihe niile ọ gara agbagọ ma tugharia, n’ihe niile gbasara oganihu ya na mkpagbu ya, site n’ubochi ndiozi ruo n’ogwugwu uwa. Akara asaa ahụ bụ akụkọ ihe mere eme nke omume na mmeghari nke ike na ndị eze nke uwa n’ebe Nzuko-nsọ nọ, na nchebe Chineke n’echebe ndị Ya n’oge ahụ dum. Opi asaa ahụ bụ akụkọ ihe mere eme nke ikpe asaa puru iche ma di arọ ezigara n’elu uwa, ma ọ bụ alaeze Rom. Efere asaa ahukwa bụ ọrịa ojoyo asaa ikpeazu ezigara n’elu Rom nke Pope. E jikotakwara otutu ihe omume ndi ozọ na ndi a, a kpara ha n’ime ya dika iyi nta ndi na-abanye n’osimiri, na-eme ka nnukwu osimiri amuma ahụ juo eju, ruo mgbe ihe niile ga-ejedebe anyi n’ime oke osimiri nke ebighi ebi.”

“Nke a, n’uche m, bụ usoro amuma Jon di n’akwukwo Mkpughe. Ma onye o bula choro ighota akwukwo a aghaghi inwe ezi omuma miri emi banyere akuku ndi ozọ nke okwu Chineke. A naghị akowa ihe oyiya na ilu e ji mee amuma a ha nile n’ime ya n’onwe ya, kama a ghaghi ichota ha n’aka ndi amuma ndi ozọ ma kowaa ha n’ebe ndi ozọ nke Akwukwo Nso. Ya mere, o doro anya na Chineke zubere ka a mụo ihe dum, ọbuna iji nweta nghota doro anya banyere akuku ọbuna.” William Miller, Miller’s Lectures, volume 2, lecture 12, 178.

Riba ama na Miller ghotara ọrịa ojoyo asaa ikpeazu ahụ di ka ikpe asaa e kpebiri megide Rom nke ndi papa. O pughị ighota na e nyere Rom nke ndi papa ahụ mmeru na-egbu egbu nke a ga-agwo. O matara opi asaa ahụ dika “akuku ihe mere eme nke ikpe asaa puru iche ma di arọ e zitere n’elu uwa, ma ọ bụ alaeze Rom,” ma o nweghi ike imata odiche di n’etiti alaeze Rom nke ikpere arusi na Rom nke ndi papa. Ya mere, ike o nwere ihu odiche di n’etiti opi anọ mbu na opi atọ ikpeazu ahụ pere mpe.

Miller enweghi ike imata na ikpe ndi ahụ e wetara megide Rome bụ nzaghachi Chineke nye mmanye ofufe ubochi Sonda, n’ihi na ndi Millerite ka na-efe ofufe n’ubochi Sonda n’akuku ihe mere eme ha. Miller ziri ezi n’ighota na opi ndi ahụ bụ ikpe megide Rome, ma ihe kpatara

kpomkwem e ji weta ikpe ndi ahụ, nakwa odiche di n'etiti Opi anọ mbụ na Opi atọ ikpeazu, bu ihe a ghotara n'uzo nwere oke, ma o bu na o dighi adi. N'echiche ahụ nke nwere oke, "ola di oké onu ahia" nke ahuhu atọ nke Islam ka etinyere n'elu chaati ndi ahụ nke aka Chineke duziri, o gaghikwa agbanwe agbanwe.

Nghota e mere ka o doo anya na-enye nwa akwukwo amuma "nwere amamihe" ohere imata na Chineke abughị naani Onye sitere n'ike mmuo nsọ kpalie ndi ikom nsọ ndi dere Baiḅul, kama na O chikwara oru ndi ikom sughariri Baiḅul King James, ma O na-ekwukwa kpomkwem na O jiri otu udi nlekota Chineke ahụ n'imeputa chaati abuo ahụ di nsọ.

"Ola" Miller nke opi nke ise, nke isii, na nke asaa (Islam), na-enwu ugboro iri karja n'ubochi ikpeazu, n'ihina o na-akowaputa isiokwu nke Mkpu Etitiabali ikpeazu. Isiokwu nke Mkpu Etitiabali n'akuko ihe mere eme ndi Millerite bu ubochi mmechi nke oge amuma di iche iche, ma n'uche a, ozi "Mkpu Etitiabali" nke ubochi ikpeazu (nke bu ozi Islam nke Ahuhu nke atọ), ka e jirila ubochi Oktoba 22, 1844, mee ihe nnochianya ya. Ubochi ahụ n'akuko ihe mere eme ndi Millerite na-anochite anya iwu Uka n'ubochi Sonda nke na-abia ngwa ngwa, ma ma Oktoba 22, 1844, ma iwu Sonda, ka e jirila obe mee ihe nnochianya ha, nke bu mmechi nke Mbata Mmeri nke Kraist.

"Ola" nke Miller banyere opi nke ise, nke isii na nke asaa (Islam), na-enwu ugboro iri karja n'ubochi ikpeazu, n'ihina o na-akowaputa Islam n'idi n'otu na isiokwu nke mmeghari mgbanwe ikpeazu nke ubochi ikpeazu, nke bu Islam nke Ahuhu nke atọ. Ya mere, di ka isiokwu nke mmeghari mgbanwe ikpeazu nke puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ, e ji ya mee ihe atọ n'isiokwu nke mmeghari mgbanwe o bula gara aga, ma o buru na o bu isiokwu nke "mbilite n'onwu" n'ime mmeghari mgbanwe nke Kraist, isiokwu nke "oge amuma" n'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, isiokwu nke "igbe Chineke" n'ime mmeghari mgbanwe nke Devid, ma o bu isiokwu nke "ogbugba ndu" n'ime mmeghari mgbanwe nke Mozis.

Ma o bu ihe omume nke obe, ubochi Oktoba 22, 1844, ma o bu isiokwu di iche iche nke mmeghari ndozighari, ubochi na isiokwu o bula nochiri anya ajuju nnwale nke ndu ma o bu onwu nye ogbo nke oge ahụ. "Ola di oké onu ahia" Miller banyere Ahuhu atọ nke Islam bu ajuju nnwale nke ndu ma o bu onwu, dika e si nochite ya anya n'ilu nke umu agboghọ amamihe iri n'ihe gbasara "mmanu." Ola ndi di oké onu ahia Miller na mmalite nro ya na-enwu dika anyanwu, ma na njedebe nke nro ya ha na-enwu "ugboro iri karja." Ola ndi di oké onu ahia Miller di ka mmanu kerosin (mmanu oriona) n'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, ma taa, ola ndi ahụ bu mmanu oku rocketi!

Ndi otu Miller ghotara, ma tinye kwa n'oru nke oma, amuma oge banyere Islam nke Ahuhu nke abuo, nke mezuru n'ubochi Ogoost 11, 1840; ma nghota ha banyere Ahuhu nke atọ, nke bu Opi nke Asaa, enweghi ike ihu Ahuhu nke atọ ka o na-abia dika ikpe n'elu alaeze nke isii nke amuma Akwukwo Nso, n'ihina ha abughị alaeze nke ise, ma o bughikwa ikwu maka alaeze nke isii nke amuma Akwukwo Nso. Ma "nnukwu ihè" ahụ banyere Mkpughe nke e nyere Miller ga-enwuputa ihè ugboro iri karja n'ime "Mkpu N'etiti Abali" nke ubochi ikpeazu.

Eziokwu ndi a nochiri anya n'elu tebul abuo Habakuk bu, n'ezie, eziokwu ndi e mezuru n'akuko ihe mere eme gara aga. Chaati ndi ahụ dabeere n'amuma oge ndi e duru Miller ka o chikota, ma

amuma oge ndi ahụ niile eruola ogwugwu ha n'afọ 1844. Amuma oge ndi ahụ ga-enwuwanye ihè n'ubochi ikpeazu, n'ihina a ga-ahụ na ha ziri ezi taa dika ha siri di n'akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, ma ha enweghi amuma oge o bula kpomkwem gbasara ubochi ikpeazu. Otú o di, ha na-enye udi amuma na-emeghari emeghari nke akuko ihe mere eme ndi ha nochiri anya n'oge gara aga, ma site n'ola di oké onu ahia ole na ole nke Miller, a na-anochi anya amuma banyere odinihu kpomkwem.

Oru Kraist n'ebe nsọ nke eluigwe, nke malitere na 1844, na-aga n'ihu ruo mgbe a ga-emecha oru ahụ. Amuma nke ubochi puku abuo na nari ato ahụ, na oru nke ime ka o di ocha nke o kporo aha, ka "na-aga n'ihu imezu," dika Nwanyị White kwuru banyere osimiri Ulai na Hiddekel, ya mere amuma ahụ nwere mmezu ya n'oge ogwugwu uwa.

“Ihè ahụ Daniel natara n'aka Chineke ka e nyere nke puru iche maka ubochi ikpeazu ndi a. Ohu ndi o huru n'akuko osimiri Ulai na Hiddekel, bu nnukwu osimiri nke Shaina, di ugbo a n'ime mmezu, ihe niile e buru n'amuma ga-emezuka n'oge na-adighi anya.” Testimonies to Ministers, 112.

Akuko ufodu nke ohu ndi di na Daniel isi nke asaa na nke asato, ndi e deputara n'elu tebul abuo ahụ, ka bu ihe ga-eme n'odinihu, n'ihina ha abuo na-akowaputa oru Kraist n'ebe nsọ. Ma akuko ihe mere eme nke alaeze ndi amuma Akwukwo Nso na-ekwu banyere ha n'isi abuo ahụ na-akwusi mgbe Rom nke papacy natara onya ya na-egbu egbu. “Nkume” ahụ e “si n'ugwu ahụ bee na-enweghi aka”, na alaeze nke asato nke Daniel abuo, ka bukwa ihe ga-eme n'odinihu. Ma otutu n'ime ihe ndi e gosiri n'elu chaati ndi ahụ banyere Daniel isi nke abuo, nke asaa na nke asato emezuola.

Oru Kraist n'ebe nsọ ahụ, na Ahuhu nke ato nke Islam, bu n'ezie isiokwu abuo ahụ nke na-anochite akuko amuma gafere oge ndi Millerites. Tinyere isiokwu abuo ahụ, e nwekwara akuko ihe mere eme nke ubochi ikpeazu nke a na-anochi anya ya mgbe e jikotara chaati abuo ahụ n'otu ahiri. Mgbe a mere nke ahụ, ndakpo olileanya mbu nke 1843, dika e si gosi ya n'elu chaati mbu, na-achota mmezi ya n'elu chaati nke abuo. Ha onu na-emeputa ma na-akowaputa “akuko nzuzo” nke Egbè Eluigwe Asaa ahụ, nke a na-emeghe akara ya ugbo a n'ihe gbasara imeghe akara nke Mkpughe nke Jisos Kraist.

A haziri “akuko ihe mere eme zoro ezo” n'elu “eziokwu,” nke bu mkpuredemede Hibru ato ndi ahụ, nke, mgbe e jikotara ha onu, na-emeputa okwu ahụ bu “eziokwu.” E si n'akwukwo ozi mbu, nke iri na ato, na nke ikpeazu n'usoro mkpuredemede Hibru kee okwu ahụ, ha na-anochikwa anya Jizos o bughị nani dika Eziokwu, kama kwa dika Alfa na Omega. “Akuko ihe mere eme zoro ezo” ahụ na-amalite ma na-akwusi n'ida mba n'obi, ma nwee nnupuisi n'etiti, n'ihina “iri na ato” bu onuogu nke na-anochi anya nnupuisi.

Afọ 1843, di ka e gosiri ya n'elu chaati mbu, na-akowaputa ndakpo olileanya mbu na mbata nke oge nchere. Oge nchere ahụ na-eduga n'mbata nke ozi nke Mkpu Etiti Abali, ebe e gosiputara nnupuisi nke umu agboghọ-amaghi-ihe. A na-ekwusa ozi nke Mkpu Etiti Abali ahụ mgbe ahụ ruo na ndakpo olileanya ikpeazu. A na-emeghachi “akuko ihe mere eme zoro ezo” ahụ nke Mkpu Etiti Abali (ruo kpomkwem n'akwukwo ozi o bula) n'ubochi ikpeazu.

“A na-ezokari m n’ilu banyere umu agboghọ iri ahụ, ise n’ime ha bu ndi amamihe, ma ise bu ndi nzuzu. E mezuwokwa, a ga-emekwa ka e mezuo ilu a ruo n’akwukwo ozi nke o bu, n’ihi na o nwere itinye n’oru puru iche n’oge a, ma, dika ozi mmuo ozi nke ato, e mezuwokwa ya, o ga-anogidekwa buru eziokwu di ugbo a ruo na njedebe nke oge.” Review and Herald, Ogot 19, 1890.

Mgbe a ghotara nkwaputa gara aga n’uzo ziri ezi, o na-egosi na naani igwe mmadu no n’ubochi ikpeazu ndi nwere ohere ibu maamili amamihe ma o bu maamili nzuzu bu ndi no n’ime otu igwe nke tara ahuhu nke nkuda-mmuo. Nkuda-mmuo ahụ bu ihe na-emeputa oge ichere ahụ, ma ilu ahụ nke “emezuwo ma ga-emezu kwa ruo n’akwukwo ozi ya nile” dabere n’elu mmetuta ndi a na-amiputa n’ime maamili ndi ahụ n’oge ichere nke na-amalite site n’otu nkuda-mmuo. Nkuda-mmuo ahụ nke gburu “ama abuo” ahụ n’okporo ama nke obodo ahụ, ma mee ka ha buru okpukpu akoro nwuru anwu n’ndagwurugwu onwu, mere na July 18, 2020. Adventism, n’ozuzu ya, etinyeghi aka na nkuda-mmuo ahụ. O buru na e nwere ihe o bu, ha mere emume banyere amuma ahụ dara ada ka “ama abuo” ahụ no na-ala n’iyi n’okporo ama ahụ. Ruo n’akwukwo ozi ya nile putara “ruo n’akwukwo ozi ya nile.”

N’akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, ndi bu bu ndi ogbugba ndu ahụ (Protestantism), mere emume amuma dara ada nke afọ 1843 (nkuda mmuo mbu), ma n’oge ahụ ka ndi Protestant gafere okè nke oge ule nnwale ha. Oge ule ahụ malitere n’ubochi 11 Ogot, 1840, mgbe mmuo ozi ahụ di ike nke Mkpughe isi iri rịdatara n’ime mmezu nke amuma oge nke Ahuhu nke abuo (Islam). Ndi Protestant juru oge amuma n’oge nkuda mmuo mbu ahụ, n’ihi na amuma ezighi ezi ahụ nyere ha ihe mgbaghara ka ha ghara icho eziokwu ozo. Isiokwu nke ihe iriba ama niile n’akuko ihe mere eme nke ndi Millerite bu “amuma oge.”

N’ubochi Septemba 11, 2001, mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato rịdatara n’oge mmezu amuma nke Ahuhu nke ato (Islam). Isiokwu nke akara-uzo nile n’ubochi ikpeazu bu Islam. Nkwusi olileanya mbu na-egosi njedebe nke ime ka e di ocha nke ndi nke ogbugba ndu mbu, dika e nyere ndi nke ogbugba ndu mbu n’oge ahụ ihe ngopu ka ha ghara iga n’ihu icho eziokwu. Mgbe ahụ, oge nnwale malitere nye “umu agboghọ na-amaghi nwoke” nke ubochi ikpeazu, n’ihi na nnwale nke ndi nke ogbugba ndu mbu nke malitere site n’iridata nke mmuo ozi ahụ kwusiri na nkwusi olileanya mbu. Ya mere, nnwale nke ndi a na-anochi anya di ka umu agboghọ na-amaghi nwoke malitere, ma usoro nnwale ahụ ga-emecha gosi ma umu agboghọ na-amaghi nwoke ahụ bu ndi nzuzu ka o bu ndi maara ihe.

N’etiti nkuda-mmuo mbu na nke ikpeazu ka ozi Mkpu Etiti Abali di. Isiokwu ozi Mkpu Etiti Abali nye ndi Miller bu “oge,” ma isiokwu ozi Mkpu Etiti Abali n’ubochi ikpeazu bu “Islam.” N’ime nro Miller, a na-eji mkpu kpotee ya, ma n’oge ahụ, ola ya na-enwu ugboro iri kara ka ha si enwu na mbu. Ola ndi ahụ di n’elu eserese ndi na-akowaputa ozugbo amuma maka ubochi ikpeazu bu Islam na ikpe nnyocha. Ya mere, ule nke “ozi” Mkpu Etiti Abali na nke “ahumahu” nke ikpe nnyocha nochiri anya ya abughi maka ndi nke ogbugba ndu mbu, kama o bu maka ndi na-ekwuputa na ha bu umu agboghọ-amaghi-nwoke ikpeazu.

Ihe osise a na-emeputa mgbe a chikotara chaati abuo ahụ onu, nke na-achoputa akuko ihe mere eme site na mmechuihu mbu ruo na mmechuihu ikpeazu, na-egosi na n'oge ahụ "akuko ihe mere eme zoro ezo" nke Egbè Eluigwe Asaa na-eme, a na-aruzu oru ikpeazu nke ikpe nchoputa ahụ. Oru ikpeazu ahụ bu ikara nari puku na iri anọ na anọ ahụ, o na-emekwa n'oge "oge nsogbu" nke Daniel isi nke itoolu, n'oge iwe mba di iche iche na Mkpughe isi nke iri na otu, ijide "ifufe anọ" nke Mkpughe isi nke asaa, "igbochi ifufe ike n'ubochi ifufe owuwa anyanwu," nke Aisaia isi nke iri abuo na asaa, na igbochi "inyinya iwe ahụ nke na-achọ itohapu onwe ya ma wetara uwa onwu na mbibi." Ndiama amuma ndi a niile na-anochi anya Islam nke Ahuhu nke ato, dika e si gosi ya n'elu chaati ndi nsọ ahụ.

Ihe ato bu isi di n'ime eserese nsọ abuo nke Habakuk, ndi na-elekwasị anya kpomkwem n'ihe omume ndi ka bu n'odinihu n'oge e biputara eserese ndi ahụ, bu ikpa akara nke otu nari puku na puku iri anọ na anọ ahụ, Islam, na mmezu ilu nke umu agboghọ iri ahụ. Eserese ndi ahụ na-akowaputa nnwale, usoro ikpa akara nke ma "ahumahụ" ma "ozi." Ahumahụ di mkpa nye nwa agboghọ nzuzu bu "Kraist n'ime unu, olileanya nke ebube," nke na-anochi anya izu okè nke otu nari puku na puku iri anọ na anọ ahụ na-anochi anya.

Obuna ihe omimi ahụ nke ezoro ezo kemgbe otutu oge na site n'ogbo niile, ma ugbo a emeela ka e gosiputa ya nye ndi nsọ Ya: ndi ahụ ka Chineke chorọ ime ka ha mara ihe bu uba nke ebube nke ihe omimi a n'etiti ndi mba ozo; nke bu Kraist n'ime unu, olileanya nke ebube: Onye anyi na-ekwusa, na-adọ mmadu niile aka na nti, na-akuzikwa mmadu niile n'amamihe niile; ka anyi wee nwee ike iweta mmadu niile dika ndi zuru okè n'ime Kraist Jisos. Ndi Kolosi 1:26–28.

A na-anochi anya puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ahụ dika otu ndi mmadu si n'"ndokpu n'agha" puta. Ndokpu n'agha ahụ nke e ji kpomkwem nochite anya ya n'akwukwo Mkpughe bu ndokpu n'agha nke idi nwuru anwu n'okporo ama ubochi ato na okara, dika e si nochite anya ya na Mkpughe isi nke iri na otu. Ndokpu n'agha nke onwu ihe nnochianya na-anochi anya "oge asaa" nke Levitikos iri abuo na isii, ndokpu n'agha ahukwa na-achọ ka e gosiputa ncheghari, dika e ji ekpere Daniel, n'isi nke itoolu, mee ihe atu.

Mgbe a kpolitere okpukpu akoro nwuru anwu azu n'ndu, a na-ebuli ha ozugbo dika "okoloto". N'onwu ha, ha enweghi Kraist n'ime ha, olileanya nke ebube. Otu akuku nke ncheghari a chorọ n'aka ha bu ikweta ha na ha ejeela ije n'uzo megidere Chineke, nakwa na Chineke ejeela ije n'uzo megidere ha. Mgbe ha mezuru ihe ndi a chorọ nke e ji amuma gosi, Kraist mgbe ahụ "na-abia na mberede n'ulo nsọ Ya", a na-erutekwa "ahumihe" ahụ a chorọ ka mmadu buru onye otu n'ime okoloto ahụ nke a na-ebuli elu mgbe ahụ.

"Ahumahụ" ahụ a na-egosi mgbe e jikotara chaati abuo ahụ onu, ka a na-aruzu site n'oru ikpeazu nke Kraist n'ebe nsọ nke eluigwe. "Ahumahụ" ahụ ka ohuu "mareh" na-anochi anya ya, nke bu ohuu "nke odidi ahụ." "Ozi" a di mkpa bu ohuu "chazon," nke akuko ihe mere eme amuma. A na-amata "ozi" ahụ dika ozi banyere ikpe Chineke na-abianu n'elu uwa nnupuisi, nke Islam nke Ahuhu nke ato na-eweta.

N'afọ 1856, Onye-nwe anyị chọrọ imecha iwughachi Jerusalem nke mmụọ n'ime Adventism. N'okpuru ọbibiya nke ndị mmụọ ozi atọ ahụ site n'afọ 1798 ruo n'afọ 1844, e wuru ụlọ nsọ nke ndị Millerite n'elu ntọala ya, nke e gosiri dịka "nkume di oké onụ ahia" n'ime nrọ Miller, dịka eziokwu amụma ndị ahụ di na chaati ndi osu ụzọ abụọ ahụ (1843 na 1850) nke mezuru Habakkuk isi nke abụọ si gosi. O wee duru ndi Ya ka ha wuo mgbidi nke iwu Sabbath ụbọchi nke asaa nke Ya, wee kpoghachite ha n'"uzọ ochie" nke Izrel oge ochie ka ha wee mezue oru nke "okporo ụzọ a ga-eje ije n'ime ya." MA, ụzọ ochie ahụ gụnyekwara ozizi, amụma, nke e mere iji nwalee ha ma kewapu ha. N'afọ 1863, Adventism dara n'ule nke "oge asaa ahụ," wee malite ikpafuo n'ozara nke Laodicea.

Ụbọchi Oktoba 22, 1844, na-anọchite anya iwu Sunday nke na-abia n'oge na-adighi anya, ma n'oge iwu Sunday a ka a ga-emezu oru ahụ nke afọ iri anọ na itoolu nke imecha amá na mgbidi n'oge nsogbu na-anochi anya ya, di ka Daniel kowara.

Ya mere, mara ma ghotá, na site n'ipu aputa nke iwu ahụ ka e weghachi ma wughachi Jerusalem ruo na Mesaja Onye-isi ga-adi izu asaa, na iri isii na abuo izu: a ga-ewughachi okporo ụzọ ahụ, na mgbidi ahụ, ọbuna n'oge nsogbu. Daniel 9:25.

Ndi amuma niile kwekorọ n'otu, a na-akowaputakwa "oge nsogbu" nke Daniel n'otu aka ahụ n'amaokwu sitere na Early Writings nke anyi na-atule.

"N'oge ahụ, mgbe oru nke nzoputa na-eru ngwucha, nsogbu ga-abia n'elu uwa, mba di iche iche ga-ewekwa iwe, ma a ga-egbochi ha ka ha ghara igbochi oru nke mmuo ozi nke ato. N'oge ahụ ka 'mmiri ikpeazu ahụ,' ma o bu ume oheru sitere n'ihu Onyenwe anyi, ga-abia, iji nye ike n'olu ukwu nke mmuo ozi nke ato, ma kwadebe ndi nsọ ka ha guzosie ike n'oge a ga-awusa oria-otiti asaa ikpeazu ahụ." Early Writings, 85.

Anyi ga-anogide na-amu ihe a n'isiokwu na-esote.

"O buruhaala na ndi na-ekwuputa eziokwu na-ejere Setan ozi, onyinyo nke ala mmuo ya ga-egbochi ha ihu Chineke na eluigwe. Ha ga-adi ka ndi tufuru ihunanya mbu ha. Ha apughi ile eziokwu ndi ebighi ebi anya. A na-anochi anya ihe ahụ Chineke kwadebereara anyi n'akwukwo Zekaraya, isi nke 3 na 4, na 4:12-14: 'M wee zaghachi ozọ, si ya, Gini bu alaka olive abuo ndi a nke site n'okpokọ olaedo abuo ahụ na-awusa mmanu olaedo ahụ site n'ime onwe ha? O wee zaa m, si, I maghi ihe ndi a bu? M wee si, Ee e, Onyenwe m. O wee si, Ndi a bu ndi e tere mmanu abuo ahụ, ndi na-eguzo n'akuku Onye-nwe uwa dum.'"

"Onyenwe anyi juputara n'akurungwa. O dighi enwe uko n'ihe eji aru oru. O bu n'ihu uko okwukwe anyi, uwa-ibu nke anyi, okwu efu di onu ala anyi, ekweghi-ekwe anyi, nke a na-egosiputa n'ihe anyi na-ekwu, ka onyinyo ochichiri na-achikota onwe ha gburugburu anyi. A naghị ekpughe Kraist n'okwu ma o bu n'agwa di ka Onye ahụ mara mma n'uzo niile, na Onye kacha elu n'etiti puku iri. Mgbe mkpuru obi na-enwe afọ ojuju ibuli onwe ya elu n'ebe ihe efu di, Mmuo nke Onyenwe anyi nwere ike ime obere ihe maka ya. Ohu anyi nke na-adighi ahụ anya nke oma na-ahụ onyinyo ahụ, ma o pughi ihu ebube di n'akuku ozọ ya. Ndi mmuo ozi na-ejide ifufe anọ ahụ, nke a na-anochi anya ya dika inyinya iwe juru n'obi na-acho igbapu ma gbaa oso gafee elu uwa niile, na-eburu mbibi na onwu n'uzo ya."

“Ànyị ga-arahụ ụra n’ezinụ ọnu nke ụwa ebighị ebi? Ànyị ga-abụ ndị dara mba, ndị oyi, na ndị nwurụ anwụ? O, ka anyị wee nwee n’ime ụka anyị Mmụọ na ume nke Chineke a na-eku n’ime ndị Ya, ka ha wee guzoro n’ụkwụ ha wee dị ndụ. Anyị kwesiri ihụ na ụzọ ahụ dị warara, na ọnu ụzọ ámá ahụ dīkwa mkpagide. Ma ka anyị na-esi n’ọnu ụzọ ámá ahụ dī mkpagide gafee, mbara ya enweghị oke ọ bụla.” Manuscript Releases, volume 20, 217.